

DPN 5503

Title : रोग व उपचार ROGA VA UPACĀRA

Run. No. 6194

Cat. No.

Micro. No.

Subject चिकित्सा medicine

Religion : Hindu / Bauddha

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt. - New. / Maith. - New. / New. - Nep. /

Size in cms. 24 x 13.5

Folios 10

Lines (in a page) 11

Compl. / Incompl.

Extant folia 9, 12-16, 20-21, 24, 29 only.
Chapt. / act /

Author / translator

Scribe / donor

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Script : New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

Material : palmleaf / paper / thyasaphu / One side yellow

Condition : fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

न्ययत्नतः॥ नांदत्वाविदविद्विषेस्वरभंगात्प्रमुच्यते॥ अथकर्मविपाकः॥ वाग्विद्यादंगुदोः कृत्वास्वरप
भंगः प्रजायते॥ अथ प्रायश्चित्तं॥ अत्रावधेदेहशुद्धौ प्रायश्चित्तं समाचरेत्॥ तत्र राज्ञां॥ पलेनायत
दर्धेन तदर्धार्धेन वा पुनः॥ प्रतिमांतु सरस्वत्याः कुर्याद्भुजचतुष्टयी॥ वरदं चाक्षसूत्रं च विभृतीदिक्षि
शोकरो॥ पुस्तकं चामयं वामे दधात्ता हंसवाहना॥ अतिशुद्धेण रौप्येण कृतस्वर्णेन वा पुनः॥ प्रकु
र्वीत तथा समावरोधेण पद्ममुत्तमं॥ कूटताटं ताभ्यादिप्रिष्ठितं॥ रजतेन कूटस्वर्णेन वासनं कृत्वा तदु
परि सुवर्णपद्मं न्यसेदित्यर्थः॥ पद्मस्योपरि संस्मर्य देवीवागीश्वरीयरी॥ मुक्तादामसमायुक्तां
शुक्लवस्त्रेण संयुताः॥ वागीश्वर्यादिमंत्रेण पूजयेद्देततंडुलैश्चेतपुष्पैश्चेतगंधैः॥ सत्कृत्य विधि
पूर्वकं॥ यद्वाग्वंदंतीति छत्रो वागीश्वर्यामनुर्मवेत्॥ ब्राह्मणः सर्वशास्त्रज्ञस्तेन होमं समाचरेत्॥
पापसंजुह्यादश्शतं शलिमयं तथा॥ जुह्यात्सवधश्चापितथा ज्यं च तिला नपि॥ कृताधिवास
नामेनामावायापनिवेदयेत्॥ संपूज्य ब्राह्मणं सम्यग्भुञ्जालंकारभूषणैः॥ मंत्रेणानेन विधिवत्
शुखायं शुद्धं सुखः॥ यावत्रैव ब्राह्मणो देवीयासा वागीश्वरीयरी॥ ब्रह्मविष्णुशिर्वैश्वानरैः पूजिता सर्वै

वंदिता ॥ नुय भवतु दानेन दत्तेनानेन वाकरा ॥ स्वरभंगादिकं दोषान् कृदत्वादिकां स्तयां ॥ तां सर्वाश्च य
यक्षिप्रं ब्रह्मातो लोकपावनी ॥ अनुशय्यवास्त्रां तस्वयं भुंजीत वंधुमिः ॥ पूर्वेषुः रात्रावधि वास्यजा
गरं कृत्वा प्रातः संपूज्य होमोत्तरं दद्यादित्यर्थः ॥ अथ विप्रदीनां ॥ आदौ कृद्युवतं कृत्वा कर्पूरं पलमेक
कं ॥ आरुद्रयसमायुक्तं दत्त्वा रोगान्प्रमुच्यते ॥ अथ दरिद्रस्य ॥ यथाशक्ति स्वर्णं सुतां घंटा इरादिना
दीनां ॥ दत्त्वा तां देवपूजार्थं स्वरभंगात्प्रमुच्यते ॥ ॥ अथारोचकं ॥ लग्नं कोप्यधिकारश्चेत्यष्टौ
भातु संस्थितः ॥ दशराशिगतान्नाद्येशुरुः पुयदिरोचकं ॥ वितुषान्नुशाकां कृत्वा तुलाया विधिना तत
दद्याच्च वेदचिडेषे मुच्यते ॥ रोचकाहुदात् ॥ अथ कर्मविपाकः ॥ अद्वाहिने च यो दद्यादतोदावाधनी
चयः ॥ फलाद्यं नाशयद्यो नोदते सः स्यादरोचकी ॥ अथ प्रायश्चित्तं ॥ प्राजापत्यत्रयं कृत्वा प्रायश्चि
त्ताधिकारवान् ॥ तत्रराज्ञां ॥ भोजनीयाश्च मिथुनैः पंचाशत्यभितानराः ॥ एकमण्डलपर्यंतं मु
च्यते सावरोचकात् ॥ अथ विप्रदीनां ॥ अग्निरश्मिंति मंत्रेण जपेदस्युत संख्यया ॥ चरुणा च घृते
नात्र जुहुयाद्भवेवाहने ॥ वास्त्रां भोजनयेत्रि संमुच्यते सावरोचकात् ॥ अथ दरिद्रस्य ॥ गत्वा सः

श्वोतरेकुण्डे सच होमं प्रकल्पयेत् ॥ विनायकाय देवाय सर्वभूतहिताय च ॥ गणानामाधिपत्ये
प्रयुक्ताय हुंफट् ॥ स्वस्ति स्वधानमः स्वाहा ॥ समिदाज्यचरुत्तुवा पूर्वाहुत्यंतमेव हि ॥ आचार्यः पु
तिमांतां च ब्राह्मणैः सह संयतः आसनं वेदिकामध्ये विता नानादि सुशोभने ॥ तिलानामुपरि स्थ
प्यजंधपुष्पैः समर्चयेत् ॥ वस्त्रैः विविधैः शुभैः कर्पूरकटकादिभिः ॥ उपचारैः षोडशभिर्नैवे
द्यैर्वैव मोदकाः ॥ यथा देवे तथा चार्यं पालंकारादिकारयेत् ॥ आचार्यं परयाभक्त्या गणेशाय प्र
कल्पयेत् ॥ अपूपदितथान्यैश्च कारयेद्भक्ष्यकादिकं ॥ निवेद्य पार्वतीचापि देवमहेश्वरं ॥ पूज
येत्परयाभक्त्या आचार्यः स्वयमेव हि ॥ तथैव रोगवान्भक्त्या संपूज्य गणनायकं ॥ गणानां त्वेति
मंत्रेण तु शींरुडंच पूजयेत् ॥ ततो मध्यं दिनेषाप्ते प्रतिमां दक्षिणायुतां ॥ मंत्रेणानेन दद्याच्च स
रोगी प्राप्नुयैः स्वयं ॥ उद्गुरुषोपविषाय ब्रह्मणा याति भक्तिः ॥ विनायकप्रयत्नार्तिहरविघ्नं
विनायकं ॥ त्वेदेवैः प्रार्थितः पूर्वविघ्नविघ्नपरायणैः ॥ पूर्वकर्मविपाकेन स्य स्यात्तन्महादि
कं जायं वायुधवा वैर्यं नासि कारो धमा धरा ॥ त्वदर्चया प्रसादेन रोगमाशु विनाशायः चतु

वर्णवाहणानां यथा शक्ता च दक्षिणां स्वकृत्वा गणपतेर्दानं मर्त्यः सुखी भवेत् स्वकैर्मत्रैस्व
शाखीनैः होमसंख्याद्येतरसहस्रं पूर्वोदयो विनायकाधिवासनदेहात् चतुर्विंशतिषु होमा सं
भवेद्दशान्यामेककुण्डे आचार्येण शोशाया चतुर्गुणैर्मः कार्यः अथ विप्रदिनां स्यात्प्रश
स्तोरुजपस्तत्यातवा विनाशने लक्षैककुरोऽ आचार्येण स्वशाखया चतुर्गु वृत्ते जपे यं म
त्तुनाशयते क्वं अथ दक्षिणस्य वस्त्रकूर्चत्रयं कृत्वा धेतुं दत्त्वा सदक्षिणां नानापायसमुद्र
तो ह्ययस्मारो विनश्यति ॥ अथानिलामयाः लग्ने वाथरिपौ वापि शनेर्वर्गत्रयं यदा ल
ग्न्ये युतिः पूर्णदृष्टिर्वा तव्याधिस्तरो भवेत् अग्निरस्मीत्पचं विप्रोजयेदद्येतरायुतं तद्दशांशे
न होमः स्यात्तिलाज्याभ्यां निवृत्तये अथ कर्मविपाकः विप्रदेवस्वहरणात् स्वामिदोहाच्च चौर्य
तः वलात्कारेण योगे दनिष्ठं ति परस्त्रियं मातापितृगुरुद्वेषात् सति सच्चासि गर्हणात् परहिं
सामर्मभेदात् तव्याधी भवेन्नरः अथ प्रायश्चित्तं अष्टमेकं चरित्वा दौ प्रायश्चित्तधिकार
वान् तत्र राशं हरिरां कारयेत्तामुघनं तु दशभिः पलैः तदर्धेन तदर्धे शृंगे रौप्यमये दृढे

तंडलोपरिसंस्कार्यवाहुराण्यनिवेदयेत् हाटकत्रितयं वपितदर्धं वा स्वशक्तिः ॥ चतुष्पादे
पुसंस्कार्यकांस्यपात्रचतुष्टयं ॥ वायुर्देवतमंत्रैश्च होमंतत्रतुकारयेत् ॥ वायुश्चरसिभूताना
मंतस्त्वं लोकपावनः ॥ वाहनस्य प्रदानेन वातव्याधिं विनाशय ॥ अनेन कृतमात्रेण यथोक्तेन
विधानतः ॥ वातव्याधिविनिमुक्तो नीरोगः सुखमश्नुते ॥ अथ विषीदीनां ॥ अच्युतानंतगो-
विन्द इति नामत्रयं द्विजः ॥ अयुतत्रयसंख्याकं जपं कुर्याद्विशुद्धये ॥ अथ दरिद्रस्य ॥ अति
रुद्धं च रुद्धं च कृत्वा चान्द्रयणं तथा ॥ दरिद्रो मुच्यते वातव्याधिभ्यो नात्र संशयः ॥ अथ
वातरक्तं ॥ यो मस्थाने महिषत्रः शनिदृश्यो यदा भवेत् ॥ जन्मन्यदेधवाजंतोः स वातरु-
धिरिति ॥ पंचाशदंगुलं खड्गं प्रवालैश्च सुशोभितं भानुभूमिमुत्तपीत्मे रक्तवातापनुतये-
दत्वा वेदविदेतश्च वातरक्तान्यमुच्यते ॥ अथ कर्मविपाकः ॥ रक्तवस्त्रप्रवालादिचौरो यश्च व-
जेन्नरः ॥ सुवर्णवर्णितस्याश्च वातरक्तं प्रजायते ॥ अथ प्रायश्चित्तं ॥ प्रायश्चित्काधिकारार्थं म-
दमेकं समाचरेत् ॥ तत्रादौ राज्ञां ॥ लक्ष्मीनारायणं रूपं सुवर्णं न प्रकल्पयेत् ॥ पलेन वा

तदर्धेनतदर्धोश्चे न वायुनः॥लक्ष्मीनारायणंरूपं सर्वदा सर्वदायकं॥पद्मासनगतंकुर्यात्
देवदेवंचतुर्भुजं॥दक्षिणाधःकरेपद्मंशं^वसुर्ध्वकरेन्यसेत्॥वामाधश्चभवेच्चक्रंलक्ष्मीप
द्मेकरंशुभं॥वामोत्संगगतादेवीरत्नमालगताभवेत्॥दक्षिणेचभुजेदेव्याःपद्मेदेवस्यच
क्रियाः॥गुरुडंराजतंकुर्याद्देवदेवस्यवाहनं॥पक्षौतस्यचसौवर्णासुवर्णेनचनसिका॥व
स्त्रैरत्नैरुचिरैःपरिधायतिकौतुकं॥मुक्तादामयारिक्षित्यंचंदनाशुश्लेषनं॥अर्चयेत्कु
सुमैयुगांलक्ष्मीनारायणात्मकं॥प्रसन्नरमणीयंचगुरुडोपरिसंस्थितं॥ततोविप्रस
माहुपसुशीलंलक्षणाच्चितं॥स्वयंभक्त्यासमानीय पूजयेद्यस्त्रकंदलैः॥कुंकुमागुरुकर्पू
रैरुचिरैरंगुलियकैः॥पूर्वोक्तेनविधानेनहोमंतत्रतुकारयेत्॥मंत्रेणानेनतंदद्यात्स
र्वलोकैरनमस्कृतं॥लक्ष्मीपरेदेवकिंनदनंदर्शारंविशापितुरसामगम्य॥गोविंददा
मोदरवातरक्तंविनाशयाशुक्षपितारिवर्गलक्ष्मीनारायणस्यैवंमूर्तिदद्यात्सुभक्ति
ना॥आरोग्यं सुखीनित्यंजायतेनात्रशंसंयः॥अथविष्ठादिदानं॥शयाशुक्षपितारि

सतदोगनिवृत्तैथषड्वंद्वं कृषिमाचरेत्॥ अथदरिद्रस्य॥ चांदयशाद्वयंकुर्याद्वातरक्तप्र
शांतये॥ ॥ अथपितामया॥ आदित्यशानिदैत्येज्यैः सहावस्त्रनमागतेः॥ जन्मकाले
यदायस्यजायते शीतपत्तिवान्॥ सहस्रार्धशिशुर्य्याययो ह्यपितीप्रयच्छति॥ सावित्र्यसर्वपिता
निश्चयंयंतिचसत्वरं॥ अथकर्मधिपाकः॥ योगक्ष्मियात्सुतकान्नग्रहरोवाप्रतिग्रहं॥ भुङ्क्तेवापिवने
तोयंराहुयस्तेदिवाकरैः॥ उष्ट्रगर्दभगोवाहिपित्तरीगोप्रजापते॥ कृद्धुमेकंचरित्वादौ प्रायश्चि
ताधिकारवान्॥ तत्रराज्ञां॥ कर्षमेकंहिरण्यंचदशबाध्मराभोजनं॥ कारयित्वानरः शीघ्रमसृषि
तात्प्रमुच्यते॥ अथविषादिनां॥ शतरुडीयसुक्तेनाभिषेकंलिंगमूर्धति॥ विंशोत्तरशतं कृत्वापि
नरोगात्प्रमुच्यते॥ अथदरिद्रस्य॥ पितीयंथिसंयुक्तौगांसंपूज्यचभक्तितः॥ स्नात्वागोपुद्गुतोये
श्चमुच्यतेपितरोगतः॥ ॥ अथकफमयाः॥ लग्नेस्त्रीग्रहयोद्विरेधिकारोथवासुतिः॥ कफधि
कंतदाज्ञेयमार्कारत्रिकतेधिका॥ दद्यादानंतदानंतदाकुर्यात्स्त्रीगुहोपीयतामिती॥ एवंकृतवि
धानसुकफरोगात्प्रमुच्यते॥ अथकर्मवियाकः॥ इन्द्राणामल्पसाराणांस्तेयंकृत्वा न्यवेष्मनः॥ नि

नानुष्ठानविमुखः पुत्रहारी कर्कशं भवेत् ॥ अथ प्रायश्चित्तं ॥ अधिकाराप्रयेकुर्यात्प्राजापत्यत्रयं न
 रः ॥ तत्रादौ राज्ञां ॥ उपोष्यति वसंचैकं दद्यात्पलशतत्रपुष्टो राक्षसमुच्यते कफरोगान्नसंशयः ॥ अथ
 विप्रदीनां ॥ चरेत्सातपनें कृष्टं कृष्टं कफव्याधिनिवृत्तये ॥ अथ दरिद्रस्य ॥ तद्व्रतये मासमेकं पावकं भ
 क्षयेन्नरः ॥ ॥ अथामवातः ॥ अष्टमस्य शुभः खेटो जलराशिसमाश्रितः ॥ मंदेक्षितो नृणां कुर्या
 दमं वातं सुसरां ॥ चराकच्छिदलीकृत्य विधिना धृत्वा चरेत् ॥ आमवातकरो देवपूज्यो मे प्रीयता
 मिति ॥ अथ कर्मविप्राकं ॥ निर्वापर्ये घोहृताग्निदीपं वा देवसंनिधौ ॥ असीं भवेदा मवाती धर्मदीप
 स्य नाशनात् ॥ अथ प्रायश्चित्तं ॥ प्राजापत्यत्रयं कृत्वा प्रायश्चित्ताधिकारवान् ॥ तत्रादौ राज्ञां ॥ पल
 त्रयेण कर्तव्यात्वा तमूर्तिं सुशोभना ॥ स्वर्णानवेदविडुषे दत्वा सुखमवाप्नुयात् वायुर्भयं करः ॥
 पयुः पाशो धावन्समंततः ॥ विकीर्णकेशयार्धः स्यात्सूर्यपत्रेण बाह्वन ॥ अथ विप्रदीनां ॥ वातआवातु
 मंत्रं हि जपदेपुत संख्यया ॥ तिलाज्यं तदृशां शेन कृत्वा तर्पणमाचरेत् ॥ मार्जनादिततः कृत्वा मुच्यते
 चामवाततः ॥ अथ दरिद्रस्य ॥ भोजयेद्दशविप्रांस्तु यथाशक्त्वा सुवर्णकं तेभ्यो दत्वा मवातेभ्यो मुच्य

तेतक्षराणत्वग ॥ अथशूलः ॥ कुजाघूनेपापंरुखोजीवीभौमनिपीडितः ॥ षष्ठेशःपापशंसंयुक्त
उभद्वयोऽथवाभवेत् ॥ नखंदौदिवसेजन्मवासूयोवृश्चिकस्थितः ॥ संध्यायांयदिजन्मस्याच्चंदोवा
कंसंस्थितः ॥ द्रव्योभौमेनसतनुरथावासूर्यपाकरो ॥ शुक्रदेवाजन्मलमेतदाशूलप्रजायते
दोशौकधान्यदानेतरुडरूक्तंजपेनच ॥ तुषाग्रहानाशयंतिशूलंडुःस्थाननसंभवेत् ॥ अथक
र्मविपाकः ॥ दानार्थंविप्रमारुयतस्मेनोपः ॥ प्रयच्छति ॥ शूलेनशूलीभवतिमनुष्याणांचहिंस
कः ॥ विस्वस्तविषदापिचपिशुनोविधवागमी ॥ स्वराज्यारक्षकोपश्चपरस्त्रीपशुसंगमी ॥ अ
भक्षभक्षकोत्रस्यचौरःसंतापकारकः ॥ अथप्रायश्चित्तं ॥ पाप्मयेत्वधिकारस्यकुर्यादर्थव
कंवृत्ती ॥ तत्रराज्ञां ॥ पतेनाथतदर्धेनतदर्धार्धेनवाकृतं ॥ सौवर्णंराजनंवापिशूलंकुर्यात्प्र
यत्नतः ॥ ताम्रेणवायसावापिरवादिरेणाथवापुनः ॥ रक्तवस्त्रेणसर्वे ॥ तिलानामुपरित्ये
सेत् ॥ तिलानांतुपरिमाणं दोशंवापितदर्धकं ॥ तदर्धंचयथासक्तायजयेद्वाह्मणःशुचिः ॥
अर्घ्यादिमूलमंत्रेणषोडशीवोपचारकान् ॥ क्रियाविद्धाणाः पूजां कृत्वा शोभं च कल्पयेत् ॥

शूलस्य हस्तिरोपाभ्यर्च्ये स्थण्डिलेभिः परिणीयते ॥ समिदाज्यतिलां हुत्वा ततः शान्तिं कर्तव्ये ॥ ततो दकेन वासिं
 चेच्छूलिनं रोगिणं नरं ॥ ततो हुतवते स्तेनं पूजयित्वा स्वशक्तितः ॥ दद्यात्सु शिणं तं तु प्राप्नुवाय
 सुदुःखः मंत्रेणानेन परया भक्ता सर्वं परिस्परेत् ॥ त्वं शूलवर्णास्मै ह त्रिपुराणां विनाशनं
 दैत्यानां दानवानां च शंकरस्यायुधं तथा ॥ कुक्षिस्थमथ पार्श्वस्थमथ वाप्यथ संगतं ॥ शूलं विना
 शयत्वं मे महो देवे न धारितः ॥ स्वात्वा तु भुंजीत ब्रह्मणोः सहस्रं धुमिः ॥ अत्र मूलं मंत्रः शैवपंचा
 क्षरो वा ॥ रुद्रप्रकाशकवैदिकमंत्रो वा ॥ समिद्धो मे पुरुष एवेति आज्यहोमे त्र्यंबकमिति ॥ ति
 लहो मे यत इंद्रेति ॥ होमो यो त रायुतं सहस्रं शतं वा ॥ शान्तिः स्वशाखीया सा च मंत्रवत्स्त्रापित
 कलशाये ॥ कलशो दकेनाभिषेकः ॥ अथ विप्रादीनां ॥ तद्विष्णोरिति मुक्तं तु जपे दक्षो त रायुतं
 जपेत्पुरुषसूक्तं च ह्रषो त र सहस्रकं ॥ आपामार्जनं कं स्तोत्रं पठेदक्षो त रं शतं ॥ तन्मंत्रितं
 जलं पीत्वानरः शूलान्मुच्यते ॥ अथ ररिदस्य ॥ चरेत्कुछातिरुद्धं च ततश्चा
 शयणं चरेत् ॥ शूलं विमुच्यते शूला उक्ता नि शूला उक्ता निः स्वस्य निष्कृतिः ॥

धिकारसंस्थेताभातुनाचतिरिक्तः ॥ अथ शीतथाप्यपरिकार
नवस्यप्रचाराविधिनागदी ॥ अपामार्गसम्भिक्षादशतितोविमुच्यते ॥ अ
कम ॥ अथ कः ॥ इलात्पतितिवृत्तांगद्वेइलादावातिकारमेत ॥ सपन्नीमातरंगात्वाप्राप्तुयान्द
नरोश्मरी ॥ अथ ज्ञायश्चितं ॥ त्रिमासिकंचरित्वादोप्रायश्चित्ताधिकारवान् ॥ तत्राशौशजाति
लडोराशतंचैवहरिणसमन्वितं ॥ दत्वाचवेदविदुषेमुच्यते ॥ इमरिणात ॥ अथविषादी
नां ॥ मधुधेनुप्रदानेनक्षयंयात्पश्मरिश्मरणात् ॥ अथदरिद्रस्य ॥ कृच्छ्रयंविधातेनकृत्वाश्म
रिमयोहति ॥ ॥ अथप्रमेहः ॥ वर्षेवाथविलम्बेवाश्निर्नष्टोयदाभेवेत् ॥ नपक्षेद्यायद
ग्रंतदामेहप्रपीडितः ॥ इदमापप्रवहतजयेदपुतसंखाया ॥ उडुतमंवरुणपाशदित्येत
जपेत्पुनः ॥ अङ्गुचिकातिलाघृतहोमस्तस्यदशाशतः ॥ तर्पणंमार्जनंकृत्वामेहरोगात्प्रमुच्य
ते ॥ अथकर्मविपाकः ॥ पर्ववावापीमनुजंकान्यागामितथैवच ॥ भवेद्वातप्रमेहार्तः ॥ अथ
थोमधुमेहितः ॥ पापंयःस्यान्मातृगामितुस्याजालमेहवान् ॥ पितृभार्या ॥ मातृभार्या ॥

[illegible]

भोमे

॥ सूर्यस्यांतर्गतेषु केशु कस्यान्तर्गतेषु ॥ ॥ सूर्यस्यांतर्गते भोमे सूर्यस्यांतर्गते बुधे ॥
तत्पाके समुच्चये यथा भावगिकारता ॥ निरीक्षणां द्वयोश्च श्वेत्याद्वल गंडसदा भवेत् ॥ जपे च यो
रुषं सूत्रं श्री सूर्यः प्रीयतामिति ॥ अथोत्तरायुते ते न गंडमालां प्रणाम्यति ॥ अथ कर्मविधाकः
परचित्रकृशकारिगुरुद्वेषी च यो भवेत् ॥ प्रतार्ये यो ध्यापयति गुरुः शिष्यं गुरुं तथा ॥ वंचयित्वा
थ बाधिते गणद्वयं हरिश्च यः ॥ प्रश्नोरये त्पुस्तं तु व्यं वृक्षाणां स तु जायते ॥ गलगण्डिगण्डमालिगं
थपचादिभिर्युतः ॥ अथ प्रायश्चित्तं ॥ अदमध्वे चरित्वा तु प्रायश्चित्तं धिक्कारवान् ॥ तत्रादौ शशां
मां ॥ संप्रग्रागं ववस्वमौक्तिकमेव च ॥ वैश्यं पुष्यरागं च वज्रं मरुकांतं तथा ॥ स्मृतिमालां प्रकु
र्वीत सुत्रमप्यत्र राजतं ॥ अलाभे मौक्तिकादन्यत्तमे मौक्तिकं प्रकल्पयेत् ॥ ताम्रपात्रे व्रतिक्षिप्यति
लानामुपरि न्यसेत् ॥ तिलानां च परिमार्शं पंचकमिष्यते ॥ यदा तदधर्ममेव स्यात्स्वशत्रुवापिका
रयेत् ॥ महाशान्तिं तथा कुर्याद्वा हरेर्वेदपारगैः ॥ महाशान्तिं ॥ आचार्यस्तु शुचिर्दक्षः सर्वशास्त्रा
र्थतत्त्ववित् ॥ श्रुतवृत्तोपसंपन्नः सर्वप्राणिहितैरनः ॥ एवं विधं पूजयित्वा वस्त्रमाल्यानुले

पनैः होमंचकारयेत्तेनसमिदाज्यचरुत्करं॥श्वासतेनतथामंत्रःसोमंरजानमित्यपि॥मंत्रस्वि
ष्टतंदद्याद्गलगंडीचिवाप्यत॥मंत्रैरणानेनविधिवत्प्राञ्जुस्वायत्युदञ्जुस्वः॥मालेयंसर्वदेवत्याव
ह्रविष्णुशिवाशिवादिभिः॥इन्द्रादिलोकपालैश्चतथासर्वोमरैरपि॥इयमेकंठलग्नायाधारिता
प्रीतिपूर्वकं॥वाल्मरायप्रदास्यामिगलगणरांस्वयीहनु॥ग्रहशान्तिःकृतायेश्चतेभ्योदद्याच्च
दशां॥पुण्याहवाचनंकृत्वाभुंजीतसहवभुमिः॥एवंकृतविधानरुग्गंडमालादिकानाशान्
जहन्त्यवश्यंपुरुषःकंचुकिमुरगोयथा॥अथविप्रादीनां॥अथन्नद्यंनितिजपेडाह्मणोष्टो
त्रस्युत॥अक्षीभ्यामितिस्मृतेनयथांगमार्जनंचरेत्॥वाल्मराभोजयेद्धक्तागरादिभ्यो
विमुच्यते॥अथदरिद्रस्य॥प्रतिमांगलगंडस्ययथाशक्त्वाविनिर्मितां॥दत्वातांवेदविडुये
मुच्यतेगलगणरातः॥गलगणकरैश्चभिःशंखचक्रपरश्वधान्॥पाशचापशरान्विभट्टला
नशीर्णशिरीरुहः॥॥अथार्बुदं॥अधिकाराधिकरश्चेत्ततोभौमस्यजायते॥जन्मन्यदेत्तदे
शापामर्धुदंचास्यजायते॥यथोक्तविधिनादद्यादरुगांरुषभंबुधः॥तेनार्बुदंशमंयातिभू

मिजप्रियतामिति॥अथकर्मविपाकः॥विधवागमनान्नित्यंभवेद्वंदवान्नरः॥अथप्रायश्चित्तं
 पारंमवंचरित्वादौषायश्चित्राधिकारवान्॥तत्रादौराज्ञा॥दद्याद्धृतपलंतामुं कर्षस्वर्णानसंसृतं
 अर्बुदानांविनाशायश्रीतिधिकारवान्॥सूर्यःप्रोयतामिति॥अथविषादीनां॥कृद्गुतिक्वृद्धृत्वा
 दौभोजयेद्वाह्मणादश॥अर्बुदानांविनाशायवित्रशाद्यविर्वर्जितः॥अथदरिद्रस्य॥यवमध्यंपिपी
 त्याखंक्रमाहुक्रमतश्चरेत्॥वर्षमेकंनिरशनश्चेकाहंसुच्यतेवुदात्त॥अथश्लोपदं॥कुजो
 बुद्धश्चभृंगुजएकराशौसमागता॥साधिकारारियोलनेपाकेश्लोपदकारकाः॥शुक्रदेशोथवा
 जन्मवष्टेगेसोधिकारवानपित्रौशुक्रगृहेजन्मतसुत्रःश्लोपदीभवेत्॥शुक्रदेशःसजलप्रदेशः
 शुक्रस्यपीतयेदद्याद्धृतमश्वंयथाविधि॥सहिरणंपुविषायश्लोपदस्योपशान्तये॥अथकर्म
 विपाकः॥सगोत्रस्त्रीगमेचैवजायतेश्लोपदीनरः॥अथप्रायश्चित्तं॥अवत्रयंचरित्वादौषायः
 श्विताधिकारवान्॥तत्रादौराज्ञा॥यथेष्टपाभोजयीतपंचाशद्वाह्मणान्वौ॥सुवर्णादक्षिणां
 तेभ्योदद्याद्धूपदशान्तये॥अथविषादीनां॥ध्यायन्नाशयरांकुर्यान्मासमेकंप्रयोव्रतं॥यथा

जीतवाम्यतः स्वकृते वासवाधात क्षणादेव नश्यति ॥ अविषादीनां ॥ सोवर्णीकारयेदुक्षमश्वथं
स्कंधशोभितं ॥ पलार्धेन तदध्वेन तदध्वेनाथवापुनः ॥ कुर्यादोप्यमयं सूत्रं तेन तं परिवेष्टयेत्
अनुलिप्य तथा चांगीकुंकुमारुरालोचनैः ॥ अहंतेन न वेनाथवाससा परिवेष्टयेत् ॥ तं तु लोप
रिसंस्थाया पूजयेदुपचारतः ॥ अश्वत्थे वो निषदनमिति मंत्रेण चोदितः ॥ आचार्यः पूजये
दादौ पूजयेत्तं यमेव च ॥ होमं चापि प्रकुर्वीत समिदाज्यतिलैरपि ॥ अग्नेश्च स्थापानं कार्यं मं
त्राचार्यैः समाधीतः ॥ यदभुवाजपन्नेषः समिद्धो मे प्रकीर्तितः ॥ आज्येनीयादिको याद्यो व्याह
तिभिस्तिलाहुतीः ॥ ईशानदशैकलक्षस्थास्वेतो भवेत् ॥ तेनाभिषेकं कुर्वीत आपोहिष्ठादिमंत्र
कैः ॥ ग्रहशान्तिश्च कर्तव्या ब्राह्मणैर्वेदपारगैः ॥ स्नात्वा दद्याच्च मंत्रेण पूजितायां गुलीयकौ ॥ वन
स्पतीनां प्रवरो विष्णुरूपोऽतिपूजितः ॥ तस्य प्रदक्षिणाः सर्वानमस्यः सर्वदेहिनां ॥ सर्वकामार्थ
वृद्धसः प्रीतो भवतु दानतः ॥ सर्वान् चिनाशयक्षिपं वृणामे प्रवरो ह्यसि ॥ एवं दत्त्वा तु तद्दानं
सुखीनाद्यादिकव्रणी ॥ अन्येभ्यो ब्राह्मणैभ्यश्च दद्याद्गुल्फाचदक्षिणां ॥ तमस्तत्पतथ चार्यं शनै

शतपरं वजेत् ॥ ततस्त्रात्वा च भुंजीत वास्त्राणां नपि भोजयेत् ॥ अथ दरिद्रस्य ॥ सौवर्णं राजतं वा पिता
 मुंकां स्पृशेत् ॥ पलद्वयेन चैकेन तदर्धेनाथ वा पुनः ॥ न्ययो धवक्षेकुवीत स्कंधशस्त्राभि
 रत्नितं ॥ वस्त्रयुग्मेन संवेष्ट्य ॥ स्कंधे स्कंधे पृथक् पृथक् ॥ हरिद्रापुंजके स्थाप्ये वास्त्राणां यनि
 वेदयेत् ॥ उत्तशायते देवकुवेर नरवाहन ॥ नाना वास्त्राणां शयाशु न्ययो धस्य प्रदानतः ॥ ॥
 अथोपदंशः ॥ षष्ठ्यभावगतशुक्रस्यांतर्गतो यदाः ॥ उपदंशान्सकुरुते वीक्षितः शुभखेचरैः ॥
 होमं जपं चंदमंत्रैर्कुर्यादो गतिवतये ॥ अथ कर्मविपाकः ॥ राजभार्यो गुरोर्भार्यो गत्वा स्याद
 पदंशवान् ॥ अथ प्रायश्चित्तं ॥ अदोक्तत्वा वस्त्रसमाहितं ॥ आदोक्तत्वा दमे कंतुत तस्वधिक
 त्तो भवेत् ॥ तत्रादौ राज्ञां ॥ स्वयं भुंक्तिं गरुडस्य पत्रे तस्योत्तरे न्यसेत् ॥ कृष्णवस्त्रसमाहितं कृष्ण
 माल्यविभूषितं ॥ तंडुलैः परिपूर्णं त्रिपात्रे देवं धत्ते श्वरे ॥ सुवर्णं निष्ककर्षेण निर्मितं नरवा
 हनं ॥ यजेत्पुरुषसूक्तेन धनदं विष्णुं ॥ रूपिणं ॥ सुवर्णं पुरीकां कृत्वा निष्कविंशति संख्य
 या ॥ तद्युक्तं धनदं दद्याद्विप्रायाथर्वपाठिने ॥ निधीनां यो देवः शंकरस्य प्रियः सखा सौम्या

तुषयं॥वर्धयेन्मरिचिचापितथैवहियथारसः॥यवानांरोटिकांभोक्तुंदद्याद्विष्टिकोदनं॥ल
वणंवर्जयेत्सप्तदिनंलवणालोलुपः॥सैंधवावादेयेनेनतच्चसप्तदिनोपरि॥रसेनानेनसा
म्यंतिकुष्ठानिसकलान्यपि॥संनिपाताश्चनश्यंतिराजयश्मादयस्तथा॥इतिनागवद्धोरसः
२०॥अथसंप्राप्तिः॥तत्रादौकपालकुष्ठं॥कृष्णारुणकपालाभंयद्भूषंपरुषंतनु॥वातजंतो
द्वहुलंविषमंतकपालकं॥कृष्णाःकिंचिदरुणाःपेकपालाः॥स्युरीतमृत्यात्रखण्डाःतद्वर्णः
विषममसाध्यंश्रीवेषकवोषडिगंकुष्ठंपिष्टाचमूत्रेणतुलेयंस्यात्॥ददृशिसिध्यंकिरभा
नियामांकपालकुष्ठंविषमंचहत्यात्॥शुद्धसूतंमृतंवाभंगंधकंमर्दयेत्समं॥दिनंनिर्गुडि
कादावैरुध्वाहोभूधरोपचेत्॥उद्धृत्यवाकुवीतैलैर्वाकुव्यावाकषायकैः॥दिनैकंभावयेध
र्मनिष्क्रमात्रंचभक्षयेत्॥वीकुकाचमाचींचत्रिफलांचूर्णयेत्समां॥मधार्ज्यैःकर्षमात्रंचअ
नुपानमिदलिहेत्॥कपीलंवीषमंकुष्ठंहतिसोमेश्वरोरसः॥शुद्धसूतसमंगंधसूतीनालंच
तुर्गुणंकुकुटीषणंतोपैर्वावाकुव्यावाकषायकैः॥दिनैकंमर्दयेत्तत्त्वैत्रिभिस्तुल्यंमृतायसं

अथ लुत्वं मत्तं ताभु मर्दये दिन पंचकं । पूर्वकाथ डवे वाथ सर्वं तज्जो लकीकृतं । वर्षा भूश्चेत पत्रेश्च
 मूषा गर्भे विलेपयेत् । तन्मध्ये निक्षिपेज्जो लं लेख्यः कल्कस्ततोपरि । रुक्वाहो भूधर पद्यात्सु सुद्र
 त्यविभावयेत् सप्तधा द्वागजैस्तोयैर्मधुमिश्रानिरुध्धच । पुटेकं भूधरोस्त्विन्नं रसोयेतालके
 श्वरः । चतुर्गुजं पर्णखरोऽभक्षयेच्चपि वेदतु । भजा जीहितं यं शूष गिरिकरी गवां पयः
 मुरडिचूर्णं तथा शौडं कपीलादिर्नियद्भुते । तालकेश्वरो रसः । भस्मसूतं विषं शुठिवचा वरुण
 त्रयः । वृक्षविडंगानि शृङ्गी भक्ष्यान्त्यधकं । शिखितुस्थं कशात्तुल्यं सर्वमेकत्र चूर्णयेत् । वि
 फलाकाथसंयुक्तं कांतयात्रोस्थितं निशि । कर्षमात्रं लिहेत्प्रातः सर्वकृष्यनिवृत्तये । वरुणासा
 द्रैतिकापालं रसोयं पिंगलेश्वरः । पिंगलेश्वरो रसः । अथ हृद्दोगः । चंदो घिहृक्षारवि
 जं पश्येत्सूर्यविलोकितं । कफशोषाच्च हृद्दोगो थोषशेषः स्वप्नाच्चितः । गुरुराणानप्रवृष्यश्च खलाः
 षष्टे तु वातजः । षष्टेश्वरेर्के सखले शुभयुक्ते तु हृडजः । तुर्यशनिर्गुरुर्वापि पीडितः पापखेचरैः
 अधिकारोपदालने हृत्कपी जायते नरः । मिदिनी स्तु मंदे ज्ञाश्च तथैयदि संस्थिताः । हृद्दोगस्य